

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

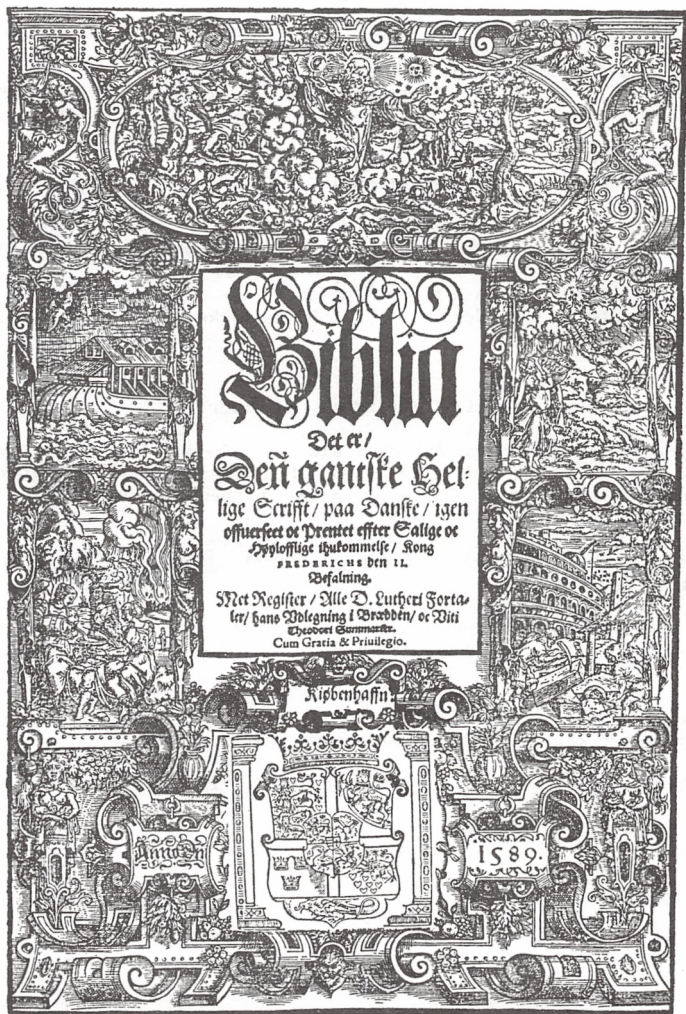
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

1. kvartal 1993:1

ISSN 0107 - 539x

udgives af
SLÆGTSHISTORISK FORENING FOR STORKØBENHAVN

Formand:	Jørgen Aasberg Mac Donald Alle 15, 2750 Ballerup - 44 97 01 71
Kasserer:	Lone Wredstrøm St. Kongensgade 89, 2., 1264 K - 33 32 79 13 (EFTER KL 18)
Ansvarshavende redaktør:	Lone Wredstrøm St. Kongensgade 89, 2., 1264 K - 33 32 79 13 (EFTER KL 18)
Øvrige redak- tionsmedlemmer:	Bjørn Sommer Åboulevarden 14, 2200 N - 31 35 23 89
	Grethe Aasberg Mac Donald Alle 15, 2750 Ballerup - 44 97 01 71
Tidsbestilling til biblioteks- besøg i Mormon- kirken	A M Krogh-Thomsen Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke - 42 17 92 51

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer.

Bladet udsendes 4 gange årligt - sidst i februar, begyndelsen af maj, midt i august samt midt i december. Hvis De ikke har fået bladet omkring disse terminer, bedes De rette henvendelse til Deres lokale postkontor.

Dead-line for indsendelse af artikler er 1. januar, 1. april, 1. juli samt 1. november.

For enkelte numre er prisen kr. 10 eller i årsabonnement kr. 40 (4 numre pr. årgang), der kan indbetales på foreningens girokonto nr 2 20 86 28.

Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn koster kr. 100 årligt - samboende partner kr. 50 årligt.

Indlæg sendes til: St. Kongensgade 89, 2., 1264 K

Eftertryk med kildeangivelse tilladt.

REGNSKAB FOR ÅRET 1992

INDTÆGTER

Kontingent:betalt i 92	42.235,-	
Forudbetalt i 91	9.740,-	
+ betalt vedr.93	+ 9.100,-	
		42.875,00 kr. (41.110,-)
Gæstekort	705,00 kr.	(780,-)
Renter	3.689,32 kr.	(2.342,35)
Aktieudbytte	128,00 kr.	(128,-)
		<u>47.397,32 kr. (44.420,35)</u>

UDGIFTER

Slægt & Stavn	11.012,63 kr.	(10.303,43)
Hvem Forsker Hvad	10.432,83 kr.	(11.647,73)
Medlemsmøder	5.332,50 kr.	(7.025,50)
Årsmøde SSF	1.269,25 kr.	(721,-)
Kontingent andre foreninger	3.808,54 kr.	(3.244,11)
Kontorartikler	2.212,91 kr.	(1.384,25)
Porto	7.648,30 kr.	(5.272,36)
Udflugt	71,00 kr.	(1.319,93)
Overskud	5.609,36 kr.	(3.502,04)
		<u>47.397,32 kr. (44.420,35)</u>

AKTIVER PR. 31.12.1992

Kontantbeholdning	0,00 kr.
Giro	8.263,35
Check +	55,80
Sæsonkonto	33.729,61
Aktionær	7.456,97
	49.394,13 kr.

Aktier (8 stk. Den Danske)
(Bank kurs 240,00 kr.) 1.920,00 kr.

=====
51.314,13 kr.
=====

eholdningen af ældre numre af "Slægt & Stavn" er værdisat til r. 0,00.

venstående regnskab er revideret og fundet i overensstemmelse med de foreliggende ilæg. Den angivne formue fandtes i overensstemmelse med kontoudtog.

PASSIVER PR. 1.1.1992

Egen kapital + forudbet.i 91	31.858,87 kr.
+ årets kursfald	+ 7560,00 kr.
Forudbetalt kontingent for 93	9.100,00 kr.
Overskud	5.609,36 kr.
Overskud fra TRÆF 92	5.305,90 kr.

=====
51.314,13 kr.
=====

Den nye arkivlov

Loven trådte i kraft 1. okt. 1992, men har ikke ændret voldsomt på slægts- og lokalhistorikernes forhold, selv om den almindelige tilgængelighed er nedsat til 30 år; for herfra er der nemlig en lang række undtagelser. - Her blot nogle hovedpunkter:

Umiddelbar tilgængelig er arkivalier vedr. tinglysning (køb, salg og lån af og i fast ejendom), brandforsikring, næringsbreve og -protokoller samt handelsregistre.

For kirkebøgerne er forholdene heldigvis uændrede, forudsat de er afleverede. - Således er særskilte begravelsesprotokoller tilgængelige 10 år efter udskrivningen.

50 år efter udskrivningen er alle kirkebøger tilgængelige. - Arkivpersonalet har ret, men ikke pligt til at give oplysninger fra afleverede, men utilgængelige kirkebøger.

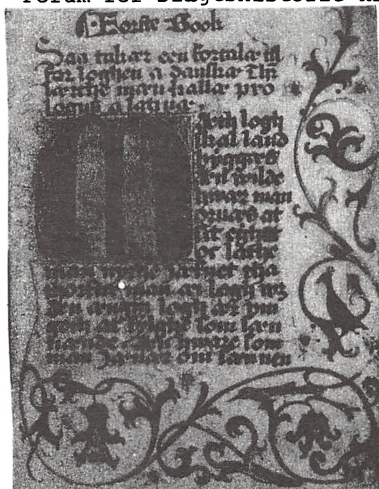
Af øvrige arkivalier med tilgængelighed efter 50 år skal nævnes: borgerlige vielsesprot., skifteprot. og -sager, folkeregisterkort og -protokoller samt testamenter.

Efter 80 år er bl.a. flg. tilgængeligt: private breve og optegnelser (forsåvidt oplysninger herfra kan skade enkeltpersoner eller deres nærmeste slægt), sager vedr. adoption, faderskab/alimentation, separation/skilsmissе, straffesager og folketællinger.

En vigtig ting er, at man mod at underskrive en erklæring, kan låne såkaldte søgemidler - i almindelighed journalregistre mv. - vedr. den "grå" zone mellem 30 og 80 års-reglerne. - Herom hedder det på nævnte erklæring:

Søgemidler, der er mellem 30 og 80 år gamle, og som ikke er almindelig tilgængelige, kan stilles til rådighed for publikum på Landsarkivets læsesal i det omfang, det er nødvendigt for at identificere enkeltsager, som enten er almindelig tilgængelige og ønskes bestilt til brug på læsesalen, eller som skal figurere i specificeret ansøgning til fagministerium eller anden arkivskaber om adgang til ikke almindelig tilgængelige sager.

Sakset fra "Slægten" Forum for Slægtshistorie" nr. 7 januar 1993 A.B.

Slægtshistorisk weekendkursus 1992

Sammenslutningen gennemførte 9.-11. oktober med ca. 90 deltagere sit 11. weekendkursus på Båring Højskole. Det er med beklagelse, at SSF har måttet acceptere, at forstanderskifte på højskolen finder sted til nytår og vil medføre en sådan ændring af skolens kursusgang, at dette års kursus blev det sidste på stedet. Under forstander Georg Bendix' lederskab har højskolen været en positiv partner i et forbilledligt og hyggeligt samarbejde om rækken af slægtshistoriske weekendkurser, der naturligt også ud over slægtsforskernes kreds ganske enkelt er blevet kendt som 'Båringkurserne'.

Heldigvis har det vist sig muligt at træffe aftale med en anden af højskolerne i den centrale del af landet, så flytningen geografisk set bliver overkommelig. SSF vil i 1993 gennemføre sit slægtshistoriske weekendkursus 22.-24. oktober på Snoghøj Folkehøjskole, og falder det heldigt ud - hvad vi absolut forventer - vil 'Båringkurserne' fremtidigt finde sted i Snoghøj.

Tilbage til kursus 1992: Temaet var SAMFUNDETS LAVESTE KLASSER, kurstillrettelægger var som tidligere Jytte Skaaning, og under hendes ledelse oplevede deltagerne 7 foredrag, der dækkede væsentlige dele af det omfattende tema. Nedenfor oplyses foredragsholderens navne, deres emner og en del af de tilknyttede kilder eller litteratur.

1. Museumsleder Søren Manøe, Ølgod Museum: FATTIGDOM OG FATTIGFORSØRGELSE
 - Ingeborg Christmas-Møller: På fattighuset. Greve Hospital og andre fattighuse på landet i 1700- og 1800-tallet. 1978. Litteraturliste: side 162-166.
 - Henrik M. Jansen og Otto Jonassen: Fattiggården. Træk af fattigforsorgens historie i Svendborg. Skrifter fra Svendborg og Omegns Museum, bind 1, 1976.
 - Jes Autrup: Landsbydreng og svend på valsen. Barndoms- og ungdomsbilleder. 1986.
 - Peter Riismøller: Sultegrænsen. 2. udg. 1985.
 - Jens Engberg: Dansk guldalder eller Oprøret i tugt-, rasp- og forbedringshuset i 1817. 1976.
 - Bente Dahl Hansen: Betler eller almisselem. Studier i offentlig fattigforsorg i Sjællands stifts landsogne 1708-1802. 1984.
 - Leif Ingvorsen: Fattige og udstødte i Danmark 1500-1900. 1984.
 - O. Villumsen Krog: Fra tiggerstav til samfundspligt. 1972.
 - Torsten Ussing: På fattiggården. 1985.
 - Knud Vilby og Kjeld Sørensen: Fattig i Danmark. En beretning om 50 års forsorg og fattigdom i Danmark. 1978.
 - Kaare Danielsen ... et al: Tiggerspillet omkring Odense Tugthus. 1983.
 - Gustav Bang: Kirkebogsstudier. Bidrag til dansk Befolkningsstatistik og Kulturhistorie i det 17. Aarhundrede. 1976.

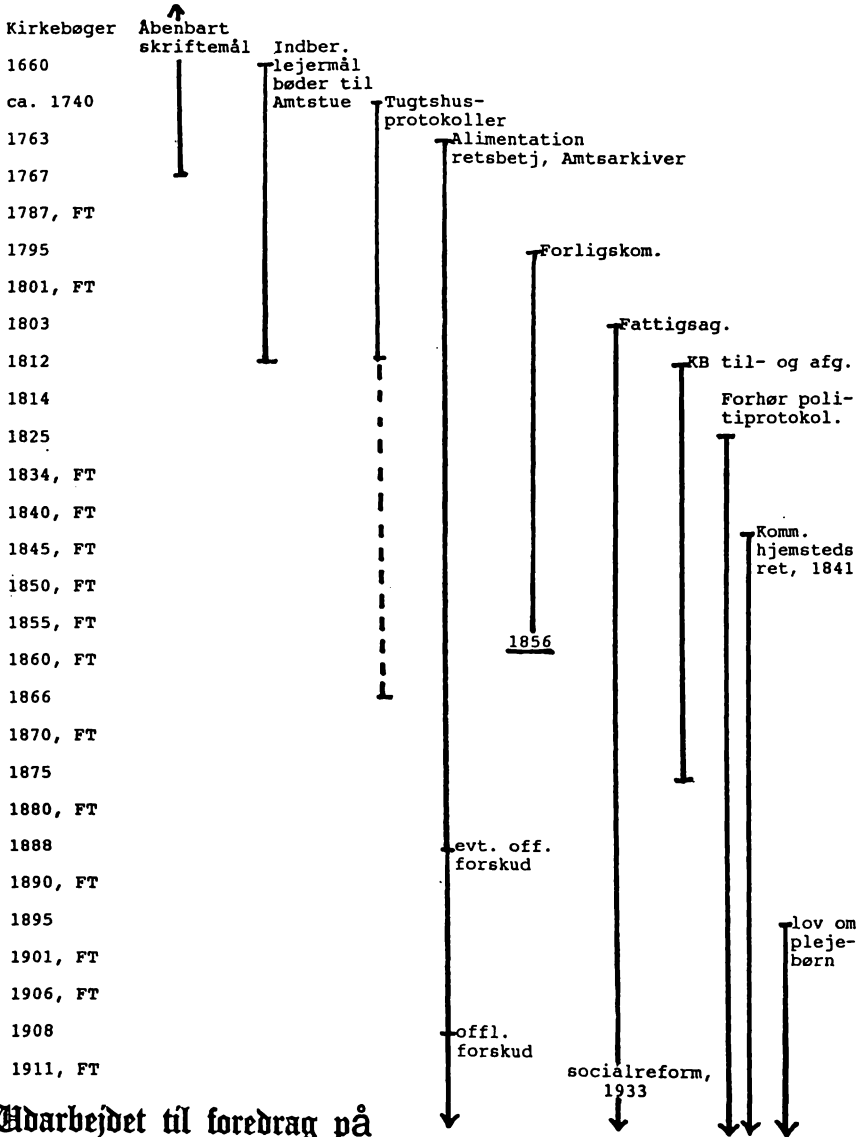
2. Cand. mag. Maria Rytter, Odense: OM FATTIGE I DANMARK
 - Maria Rytter: Bofaste og vandrende fattige i landsognene på Fyn 1732-1771. (Speciale), Odense Universitet. 1980.
 - Samme: Uden sang og klang. I: Bedemændenes Landsforenings Jubilæumsskrift 4. sept. 1982, p. 33-38.
 - Samme: Fattigprotokollerne fra perioden 1708 til 1803. I: Brug Sognekommunearkiverne!, Arkivserien nr. 21. 1983, p. 64-78.
 - Samme: Fattig i Danmark, I, II og III. 1990. - Tre videofilm på hver 17 min., I om Odense Tugt- og Manufakturhus 1752-1949, II Viebæltegård eller Svendborg Fattiggård 1872-1974 og III Fattiggårdene på landet (Nørrelyndelse Fattiggård og Fælleshåb ved Middelfart) 1860-1937. Køb eller leje hos Wessing Film & TV, Absalonsgade 13, 5000 Odense C, tlf. 66 17 77 17.
3. Cand. mag. Maria Rytter, Odense: "TVANGEN", ODENSE TUGT- OG ARBEJDSANSTALT 1752-1949 OG DENS MEST "PROMINENTE" FANGE, H.P. CARLSEN (1855-1950)
 - Maria Rytter: "Tvungen i Odense", kronik i Fyns Stiftstidende 9.10.1992.
 - Samme og Niels M. Jensen: en artikel om maleren H.P. Carlsen og hans 58 år som indsat på Odense Tugthus (Tvangsarbejdsanstalt) i det kommende nummer af Fynske Minder, dec. 1992.
 - Johan Hvidtfeldt: Viborg Tugthus i 1700-årene. I: Jyske Samlinger, Ny rk., bd. 1, p. 1-58. Århus 1968.
 - Harald Jørgensen: Studier i det offentlige fattigvæsens historiske udvikling i Danmark i det 19. århundrede. København 1940 (1975).
 - Svend Larsen: Et dobbelt nyttigt hus (Odense Tugthus). I: Fynske Minder, bd. IV, 1960-62, p. 257-272.
4. Forfatteren Anders Enevig, Odense: DANSKE REJSENDE OG CIRKUS-SLÆGTEN HINNÉ
 - Anders Enevig: Sigøjnere i Danmark. 1969.
 - Samme: Cirkus i Danmark. Bind 1-3, 1981-1982.
 - Samme: Klunsere og kræmmere. Cop. 1985.
 - Samme: Prinser og vagabonder. Cop. 1985.
5. Forfatteren Jørgen Lindgreen, Odense: EN BANDELEDER OG HANS SLÆGT. DEN FYNSKE RØVERHØVDING JENS HENRIK BOYE, VEST-FYN, I MIDTEN AF DET 19. ÅRHUNDREDE
 - Jørgen Lindgreen: Boye banden. 1990.
6. Landsarkivar, cand. mag. Hans H. Worsøe: DEN UGIFTE MODER OG HENDES PLACERING I SAMFUNDET
 - Troels Lund: Dagligt Liv i Norden i det sekstende Aarhundrede. Bind XII: Ægteskab og Sædelighed.

- Dansk socialhistorie, bind 3 og 4:
 - E.Ladewig Petersen: Fra standssamfund til rangssamfund 1500-1700. 1980.
 - Hans Chr. Johansen: En samfundsorganisation i opbrud 1700-1970. 1979.
 - Georg Hansen: Samfundet og sædeligheden, i: Axel Steensberg: Dagligliv i Danmark 1720-1790. 1971.
 - Samme: Kvinde og mand, i: Axel Steensberg: Dagligliv i Danmark i det nitteende og tyvende århundrede, bind 1. 1963.
 - Samme: Sædelighedsforhold blandt landbefolkningen i Danmark i det 18. århundrede. 1957.
 - Karen Hjorth: Fosterdrab, moral og straf, i: Søg - og I skal finde. Veje til kvinders historie i arkiver og samlinger. 1991.
 - Beth Grothe Nielsen: Løftfærdige qvindfolk. Om Gisle Nielsdatter og andre barnemordersker. 1982.
 - Thomas Dinesen: Anne Margrethe. Dage og nætter i Oldemors liv. 1976.
 - Harald Jørgensen: En kongelig familiehistorie. Frederik VI og Frederikke Dannemand, i: Personalhistorisk Tidsskrift 1982:2.
 - Hvad som plantes af horeri, det skal ikke dybt rodfæstes. En fattigmandsskæbne fra slutningen af 1600-tallet, i: Siden Saxo, nr. 2, 4. årg. 1987.
 - Hans H. Worsøe: Nogle betragtninger om børn født uden for ægteskab. Deres vilkår og mulighederne for at følge dem og deres forældre, i: Personalhistorisk Tidsskrift 1979.
 - Samme: Vonsild kirkebog 1659-1708. Uddrag omfattende fødsler, vielser, dødsfald og levnedsskildringer. 1982.
 - Ole Højrup: Levnedsløb i Sørbymagle og Kirkerup kirkebøger 1646-1731. Bind 1-2, 1963-1968 (repro 1982).
7. Tekniker og slægtsforsker Ole H. Jensen, Nordborg: **NATMANDSFOLK OG RAKKERE I VENDSYSSEL. NOGLE AF MINE FORFÆDRE OG DERES BESTILLING SOM NATMÆND**
- F. Dyrlund: Taterne og Natmandsfolk i Danmark. Betragtede med Hensyn til Samfundsforholdene i det hele. 1872 (repro 1974).
 - H.P. Hansen: Natmandsfolk og Kæltringer. Bind 1-2, 1921-1922.
 - Anton Gaardboe: De sidste Natmandsfolk i Vendsyssel. Ny udg. 1968.
 - Hugo Matthiessen: Bøddel og Galgefugl. 1910.

I.M.

Sakset fra "Slægten" Forum for slægtshistorie nr. 7 januar 1993.

Arkivmateriale om ugifte mødre:

Udarbejdet til foredrag på

Daaring-højskole, 1992 af arkivar Hans Worsøe.

Litteraturliste

I december 1992 holdt cand.pharm Klaus Hauboe foredrag om "Seperation og Skilsmisse", og i den anledning følger den lovede litteraturliste.

1. "Dagligt Liv i Norden" i det sekstende Aarhundrede, bd. IX af Troels-Lund. Kbhvn.
2. "Kirkebogsstudier" af Gustav Bang, Kbhvn 1906. Genoptryk af Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie, 1976.
3. "Danske Kirkelove" 1536-1683 I-III, udg. v. H. Rørdam 1883-86.
4. "Ægteskabsskilmisse ved kgl. Bevilling", af J. Nellemann. Kbhvn 1882.
5. "Erindringer fra mit Liv og min Gerning" af Thora Esche, 1920.
6. "Præsten paa Landet i Danmark i det 18. Aarhundrede", af Georg Hansen, Kbhvn 1947.
7. "Sædelighedsforhold blandt landbefolkningen i det 18. aarhundrede" af Georg Hansen, Kbhvn 1957
8. "Tamperettens funktion og dompraksis" af Anne Riising i "Festskrift til Johan Hvidtfeldt", 70 år, 12.12.1978, side 393-412.
9. "Præst og administrator", af Erik Nør, 1981 (1800-1841).
10. "Nogle betragtninger om børn født udenfor ægteskab" af Hans H. Worsøe i Personalhistorisk Tidsskrift 1979, side 243-266.
11. "Slægten og retssystemet", af Ole Fenger i Personalhistorisk Tidsskrift 1979, side 89-104.
12. "Skilsmisse i Århus 1645-19.00" af Gerda Bonderup i "HISTORIE" udg. af Jysk Selskab for Historie, Jysk Samlinger, Ny Række XVI, 1985-87, side 493-518.
13. "Slagsmaal ere nuomstunder langt sjældnere", af Lotte Dombrowsky, Odense 1985, (heri: Forordningen af 10.07.1795 om Forligskommissionen).
14. "Når nøden er størst", af Paul G. Ørberg, Viborg 1986, Viborg Graabrødre Klosters historie fra Reformationen til Nutiden.

Slesvigske Folketællinger

NYTTIG LITTERATURLISTE

Vejledninger til slesvigsk slægtsforskning:

Worsøe, Hans H.: Slægtshistorie i Sønderjylland
- en vejledning. 2. oplag, 1984.

Bibelen, der udover folketællingernes særlige beskaffenhed omtaler andre specielle forhold, f. eks. borgerlig registrering som supplement til kirkebøger og ikke mindst de specielle administrative forhold i området, hvad angår de enkelte kilder.

Specielt om folketællinger:

Degn, Ole: Alle skrives i mandtal. 1991.
(Arkivernes informationsserie).

Folketællingernes kulturhistorie, med talrige oplysninger om de nyere efter 1916. Hertugdømmerne medtages i et godt, kortfattet afsnit, der også oplyser om manglerne. Det definerer nogle af de specielle begreber som fogderi, kommune og kog. Der er litteraturhenvisninger til de publicerede statistikker over kongerigets folketællinger.

Specielle værker om hertugdømmernes folketællinger:

Hertz, Michael: De slesvigske og holstenske folketællinger 1803-1860, i: Arkiv 3, 1969
(side 49-61).

Specialbehandling af emnet, med redegørelse for besværligheder opstået ved tilrettelæggelse og udførelse af tællingerne, ikke mindst på grund af uklarhed om jurisdiktion og stednavne. Her forklares også om, hvorledes guiden til folketællingerne blev udarbejdet.

Worsøe, Hans H.: Folketællinger i Nordslesvig 1864-1919, i: Sønderjyske Arbøger, 1964 (side 393-402).

Den kronologiske fortsættelse, der omhandler optællinger i den præjsiske tid. Persondata er destrueret og erstattet af statistikker, men der eksisterer nogle erstatninger for de manglende navne. Emnet er ikke berørt i artiklen

Guider til Hertugdømmernes folketællinger:

De slesvigske folketællinger 1769-1860. 6 bind. 1985. (Folioregistratur, nr. 220).

Den noksom omtalte guide er utrykt, men opstillet på Rigsarkivets læsesal. Opdelingen og brugen er som følger: 1: Indledning og administrationshistorie. 2: Systematisk registratur. 3: Arkivregistratur (Tællingsliste. Tabeller). Købstadfortegnelse. 4: Sognefortegnelse A-L. 5: Sognefortegnelse M-A. 6: Stednavneregister.

Søgeprincip: Den søgte lokalitet findes i stednavneregisteret (bind 6), herfra henvises til kirkesognet eller købstaden.

Dette sogn findes i sognefortegnelsen (bind 4 eller 5) eller i købstadfortegnelsen (bind 3). - I disse fortegnelser er angivet jurisdiktioner (=tællingsdistrikter), benævnt A, B osv. Her anføres de enkelte lokaliteter inden for sognet, med angivelse af, i hvilke tællingsdistrikter man skal søge dem. I fortegnelserne anføres desuden, om der findes en folketælling for det pågældende år. (F. eks.: Lokaliteten Bovrup slås op til at ligge i Varnæs sogn i Slesvig stift. I 1803 er Bovrup opdelt på 7 forskellige jurisdiktioner, og man skal derfor igennem 7 forskellige tællinger for at være dækket ind). Tællingerne skal bestilles efter registraturen: bind, pakker, læg + årgang og nummer.

I bind 1 findes desuden en afhandling af Jørgen Nybo Rasmussen om enklaverne i Slesvig og Holsten. I bind 2 er dels kort over enklaverne i 1835, dels sognekort med amtsinddeling (kun Slesvig). Forfatteren har selv tegnet ind på et kort af utilfreds-

hed med, hvad der eksisterede.

Oversigt over folketællingerne fra Holsten og Lauenborg i Rigsarkivet 1835-1855. 1969. (Maskinskrevet).

Der er tale om en foreløbig oversigt dækkende folketællingerne 1835 (H), 1840 (H), 1845 (H+L) og 1855 (H+L). Den medtager kun Rigsarkivets materiale (intet fra Gottorp).

Der er intet stednavneregister til lokaliteter i de enkelte sogne og heller ingen opdeling på jurisdiktioner (tællingsdistrikter). Dvs. samtlige jurisdiktioner i sognet må gennemgås. Oversigten er opdelt på hver sit hertugdømme. Enkelte områder findes også på Rigsarkivet i 1803-tællingen og er da med. Hvert område er opdelt i: 1) Oversigt i skemaform, opstillet efter jurisdiktion, med angivelse af manglerne. 2) Alfabetisk sogneregister, med angivelse af jurisdiktioner. Jurisdiktionerne spænder vidt: Wesselburen udgør 1 distrikt, Oldenburg 16! 1860-tællingerne findes i Gottorp, ligesom hovedparten af 1803-tællingen.

Topografisk stof om hertugdømmerne:

Trap, J.P.: Statistisk-topografisk beskrivelse af kongeriget Danmark. 1. udgave. Bind 2. 1856.

"Det blandede distrikt" omtales på side 1004-1040. Som nævnt behandles kun den kongerigske del af området, mens den slesvigske del behandles af et tilsvarende værk om Slesvig. De følgende udgaver har ikke dette stof med, da området gik tabt i 1864 og kun delvis kom tilbage i 1920. Stedregister. Værket findes ikke på Rigsarkivet, men kan findes på Frederiksberg bibliotek.

Trap, J.P.: Statistisk-topografisk beskrivelse af Hertugdømmet Slesvig, 2 bind. 1864.

Genoptrykt som: J.P. Trap: Hertugdømmet Slesvig. 2 bind + kortbilag. Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie. 1975.

Værket nåede lige at udkomme i skæbneåret, men har stadig værdi på grund af den omfattende redegørelse for områdets administrative inddeling. Dækker det blandede distrikts slesvigske del samt de rent slesvigske områder og rummer også et generelt afsnit om forfatning og forvaltning. Findes på Rigsarkivets læsesal.

Schröder, Johannes von: Topographie der Herzogthümer Holstein und Lauenburg, des Fürstenthums Lübeck und des Gebiets der freien und Hanse-Städte Hamburg und Lübeck / von Johannes von Schröder und Hermann Biernatzki. 2. neu bearbeitete, durch die Topographie von Lauenburg vermehrte Auflage. Oldenburg (Holstein), 1855-56. 2 bind.
Genoptryk: Walluf bei Wiesbaden : Sändig ; Neumünster : Wachholtz. 2 bind. 1973.

Den holstensk-lauenborgske Trap, men tungere end denne, fyldt som den er side op og side ned med beskrivelse af områdets topografi (der er ingen billeder modsat Trap). Bruges som indgang til den holstenske guide over folketællingerne, som mangler register til lokaliteter inden for de enkelte sogne. Står på Rigsarkivets læsesal.

Schröder udgav i 1854 en pendant til denne om Slesvig, men her må Trap nok foretrakkes. Den er ligeledes genoptrykt i 1973 af samme forlag, med titlen: Topographie des Herzogthums Schleswig.

Tillæg til Postadressebog for kongeriget Danmark : de sønderjyske landsdele / udgivet af Generaldirektoratet for Postvæsenet. 8. forøgede udgave / redigeret af Vilh. H. Finsen. 1920.

Udgivet efter genforeningen og omfatter den del af

Nordslesvig, der kom tilbage til Danmark. Opdelt i 1: Amter, herreder, rets- og politikredse med angivelse af sogne + provstier med tilhørende sogne. 2: Købstæder, flækker, landsbyer, gårde, huse samt angivelse af provstier, rets- og politikredse, sogne og kommuner med postadresse. Stednavnene er normalt de gamle danske navne for sogne og kommuner. For mindre steder er fulgt den lokale dialekt. Enkelte tyske navne er bevaret. Der er henvisninger fra tysk til dansk navneform (f.eks. Vormstoft se Ormstoft). Af den administrative opremsning af herreder fremgår, at nogle kommuner stadig er opdelt på flere herreder. Findes på Rigsarkivets læsesal.

Erling Dujardin

Topographie

der Herzogthümer

Holstein und Lauenburg,

des

Fürstenthums Lübeck

und des

Gebiets der freien und Hanse-Städte
Hamburg und Lübeck.

Von

Johannes v. Schröder

und

Herrn. Biernagki.

Zweite neu bearbeitete, durch die Topographie von
Lauenburg vermehrte Auflage.

<u>Sogn</u>	<u>Amt</u>	<u>Herred</u>	<u>Birk</u>	<u>Stift</u>	<u>Provsti</u>	<u>Lægd</u>
Abild	k.Ribe	Lø	Møgeltønder	Slesvig	Tønder	93
Agerskov	s.Haderslev s.Løgumkloster	Nr.Rangstrup		Ribe	Tørninglen	39+40m.m.
Arrild	k.Ribe s.Haderslev m.m.	Ribe Hviding/ Nr. Rangstrup	Riberhus	Ribe	Tørninglen	9 29+34m.m.
Ballum	k.Ribe	Lø	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	91
Bevtoft	s.Haderslev	Nr.Rangstrup + Gram		Ribe	Tørninglen	38 87
Branderup	s.Haderslev m.m.	Nr.Rangstrup		Ribe	Tørninglen	35 m.m.
Brede	k.Ribe s.Løgumkloster	Lø Svanstrup	Møgeltønder fogderi m.m.	Slesvig	Tønder	98 21, 22, 23, 25
Brøns	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	9 33
Daler	k.Ribe s.Tønder	Lø Tønder m.m.	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	90 87+100
Døstrup	k.Ribe s.Løgumkloster	Lø Svanstrup og Skærbæk fogderi m.m.	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	99 24+26m.m.
Emmerlev	k.Ribe s.Tønder	Lø Højer	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	92 94, 95, 96
Farup	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Frøs/ Kalslund	Riberhus	Ribe	Tørninglen	2+6(4) 20+21
Fole(ø+v)	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Frøs(Gram og Nybøl)	Riberhus	Ribe	Tørninglen	4 11+12 <2.angler godsdist.>
Gram	k.Ribe s.Haderslev s.Haderslev	Ribe Gram Frøs(Gram +Nybøl m.m.)	Riberhus	Ribe	Tørninglen	4 103 1, 4, 6, 10 15, 17<2. angler godsdis
Hjerpsted	k.Ribe s.Tønder	Lø Højer	Møgeltønder	Slesvig	Tønder	92 97
Hjerting	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Kalslund /Frøs	Riberhus	Ribe	Tørninglen	4 12
Hjortlund	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Kalslund /Frøs	Riberhus	Ribe	Tørninglen	1(2) 17

<u>Sogn</u>	<u>Amt</u>	<u>Herred</u>	<u>Birk</u>	<u>Stift</u>	<u>Provsti</u>	<u>Lægd</u>
Hviding	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	7 24
Hygum	k.Ribe s.Haderslev s.Løgumkloster s.Haderslev	Ribe Frøs/Kalslund Frøs fogderi Frøs/Kalslund (Gram+Nybøl)	Riberhus	Ribe	Tørninglen	4(5) 8, 9, 10 30 15 <2. angle- godsdist>
Højer	k.Ribe s.Tønder	Lø Tønder m.m.	Møgeltønder	Slesvig	Tønder	92 92, 93m.m.
Højrup	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	5 ? 28
Kalslund	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Kalslund /Frøs	Riberhus	Ribe	Tørninglen	1(3) 18+19
Keitum	k.Ribe s.Tønder	Lø Landskabet Sylt	Møgeltønder	Slesvig	Tønder	94 ingen værnep?,
Lintrup	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Kalslund /Frøs	Riberhus	Ribe	Tørninglen	1 13, 14, 15, 16
Manø	k.Ribe	Ribe	Riberhus	Ribe	Ribe	85(13)
Mjolden	k.Ribe s.Løgumkloster	Lø Skærbæk	Møgeltønder fogderi m.m.	Ribe	Lø/Møgel- tønder	100 27 m.
Møgel- tønder	k.Ribe s.Tønder	Lø Tønder m.m.	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	86+87 87+10C
Nustrup	s.Haderslev	Gram Frøs/Kals- lund m.m.		Ribe	Tørninglen	89, 90, 91 5<2. an- ler g.)
Randerup	k.Ribe s.Løgumkloster	Lø Svanstrup	Møgeltønder fogderi	Ribe	Lø/Møgel-	101 25
Rejsby	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	9 33
Ribe (1)	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Ribe	8(7) 25
Ribe (2)	k.Ribe	Ribe	Riberhus	Ribe	Ribe	8(7)
Roager	k.Ribe s.Haderslev	Ribe m.m.Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	9 23 m.m.

<Ribe (1) = Ribe domkirkes landsogn/Fruer landkommune
Ribe (2) = Ribe Skt. Catharinæ sogns landdistrikt>

<u>Sogn</u>	<u>Amt</u>	<u>Herred</u>	<u>Birk</u>	<u>Stift</u>	<u>Provsti</u>	<u>Lægd</u>
Rødning	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Frøs m.m.	Riberhus	Ribe	Tørninglen	4 11;13+14 <2.angler godsdist)
Rømø	k.Ribe s.Haderslev	Lø Hviding	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	96 ?
Seem	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	5(6) 27?
Skast	k.Ribe s.Tønder m.m.	Lø Højer/ Tønder	Møgeltønder	Slesvig	Tønder	89 98,87 m.m.
Skodborg	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Frøs/ Kalslund	Riberhus	Slesvig	Haderslev	3 4+5
Skrave	s.Haderslev	Frøs/ Kalslund		Ribe	Tørninglen	1+2
Skrydstrups.	Haderslev	Gram		Ribe	Tørninglen	88
Skærbæk	k.Ribe s.Haderslev	Lø Hviding	Møgeltønder m.m.	Ribe	Tørninglen	95 30+31 m.m.
Spandet	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	5 27
Tislund	s.Haderslev	Nr.Rangstrup		Ribe	Tørninglen	37
Toftlund	k.Ribe s.Haderslev	Ribe m.m.Nr.Rangstrup	Riberhus	Ribe	Tørninglen	5 36 m.m.
Vamdrup	k.Ribe s.Haderslev	Anst/Slags Frøs/ Kalslund		Ribe	Anst m.fl.	74(76) 3
Vester Vedsted	k.Ribe s.Haderslev	Ribe Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	7(8) 25
Visby	k.Ribe s.Tønder	Lø Tønder	Møgeltønder	Ribe	Lø/Møgel- tønder	97 87
Vodder	k.Ribe s.Haderslev	Ribe m.m.Hviding	Riberhus	Ribe	Tørninglen	9 22 m.m.
Ø. Lindet	s.Haderslev	Frøs/ Kalslund 2.angler godsdist.		Ribe	Tørninglen	6+7 10

Efterlysning

En opsporing og registrering af de 3 Danske Foliobibler i Skandinavien, der endnu findes i kirker, mindre samlinger og i privat eje, samt de 3 islandske foliobibler fra 1584, 1644 og 1728.

1. I løbet af 1991 blev der foretaget en undersøgelse af antal, ejerforhold, tilstand og fordeling af Christian III's, Frederik II's og Christian IV's foliobibler, der endnu findes i Danmark.
2. Dette har til dato resulteret i oplysninger om næsten 300 eksemplarer af disse gamle bibler fra 1550, 1588-89 og 1632-33, som ikke før er blevet registreret. (Lauritz Nielsen registrerede i 1931-33 de eksemplarer af Chr. III og Fred. II, der fandtes i større samlinger i Nordeuropa). Resten af disse milepæle i dansk kirke- og kulturliv findes nu i skønmæssigt kun få hundrede eksemplarer.
3. Kontakt med ejerne - fortrinsvis kirker, museer og private folk - er blevet etableret igennem pressen, TV samt kirke- og fagblade.
4. Dette forsøges nu også at omfatte de øvrige Skandinaviske lande, p.t. 25 i Sverige, 50 i Norge og 2 i Island.
Man ved f.eks., at alene i Christian III's tid blev der allerede i starten "solde oc affhendet" 267 eksemplarer til Skåne, 96 til Norge og 3 til Island af hans nye foliobibel.
5. Et let spørgeskema til afkrydsning og udfyldning (ca. 20 minutters arbejde) sendes omgående til alle, der henvender sig. Oplysninger om biblernes nøje beliggenhed behandles som strengt fortroligt, hvis dette ønskes, og navn og adresse på private ejere videregives slet ikke, da bøgerne kan være mange tusinde kroner værd, alt efter tilstanden.
6. Alle eksemplarer har interesse, selv om de er meget medtagne, hvilket er ret almindeligt i mange tilfælde. Især detaljer om ældre ejerforhold har stor interesse.
7. Denne undersøgelse tænkes at udmunde i en bog i 1993 med bl.a. afsnit om biblernes historiske baggrund, om vedligeholdelse og re-

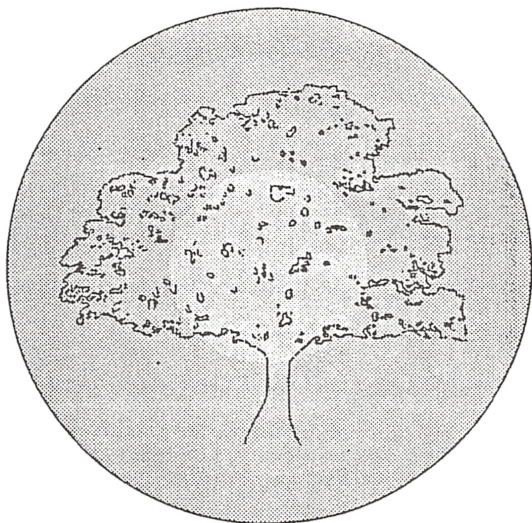
staurering, om vurdering, og selvfølgelig med en oversigt over deres fordeling i Skandinavien, antal, generelle tilstand og ejerforhold.

8. Midler til denne omfattende undersøgelse er hovedsageligt bevilget af Carlsbergs Mindelegat.

Peter Raes, M.A.
Højbovænge 9
4600 Køge
Tlf. 5365 4385

Meddelelse fra redaktøren

De følgende 7 sider er indlæg fra Nordsjællands Slægts-historiske Forening. Derfor indgår de med selvstændig sidetal.

**Nordsjællands
Slægtshistoriske
Forening**

Bestyrelsen for Nordsjællands Slægtshistoriske
Forening.

Formand. Randi Sundberg	48 79 80 15
Kasserer. Kjeld Wilhelmsen	48 79 55 50
Sekretær. Tove Jørgensen	48 79 84 56
Bestyrelsesmedlem. Jonna Olesen	42 30 58 70
Bestyrelsesmedlem. Ingrid Damgaard Olsen	42 30 80 70
Bestyrelsesmedlem. Povl Clasen	47 74 88 42
Bestyrelsesmedlem. Birthe Kaysfeld	48 31 84 63

V E L L Y K K E T M Ø D E I H I L L E R Ø D

Der var næsten 100 deltagere til den nystiftede

"Nordsjællands Slægtshistoriske Forening's" første større arrangement på Amtsgymnasiet i Hillerød, den 13. januar 1993.

Formanden Randi Sundberg bød velkommen og indledte ved at gøre rede for foreningens planer.

Foreningen blev dannet for at slægtsforskere kan mødes og udveksle erfaringer.

Det kan ske på flere måder:

Møder, foredrag, besøg relevante steder, arbejde i studiekreds.

Konklusionen af disse ting, samles i en idebank, med senere udgivelse af et lille hæfte.

Der er foreløbig planlagt møder på Frederiksborg Amtsgymnasium 17. marts og 12. maj 1993, begge dage kl. 19.00 - 21.00.

Besøg på lokalhistorisk arkiv for Alsønderup-Tjæreby Sogne arrangeres i april 1993.

En større heldagstur kan måske arrangeres en gang årligt.

Formanden præsenterede den initiativtagende bestyrelse, tidligere elever af Povl Clasen.

Derefter fik Anne-Margrethe Krogh-Thomsen fra mormonmenigheden i Danmark ordet.

Hun viste en smuk serie lysbilleder fra Salt Lake City og omegnen i Utah, hvor mormonerne har skabt et blomstrende samfund midt i ørkenen. Der var billeder fra byen og kirken, samt det specielle "Familiehistoriske Bibliotek", som bl.a. i 3 underjordiske etager rummer arkiver og forskningscenter.

Man har mill. af data på mikrofilm opbevaret i klippehvelvinger.

200 fotografer arbejder nu overalt i verden på at filme arkivalier, der kan blive beskadiget af fugt, brænde eller blive destrueret.

For eksempel var mormonerne i 1935 i Berlin for at filme arkivalier, hvorfra de har en del der ellers er gået tabt under 2. verdenskrig.

Registreringen af data sker på 20 forskellige sprog i Salt Lake City, hvor der er ca. 100 medarbejdere, som behersker næsten lige så mange sprog.

Udover medarbejderne er der lige så mange frivillige, der hjælper de besøgende i "Familiehistorisk Bibliotek" og medvirker til at sende mikrofilm til hele verden.

Den skandinaviske afdeling er den største på biblioteket, den fylder en hel etage.

Mormonernes arkiv her i Danmark hedder "Genealogisk Servicecenter", og ligger på Priorvej 12, København. Servicecenteret kan benyttes af alle, man skal bare huske at bestille tid på tlf. 42 17 92 51.

Slægtsforskere der har aner uden for Danmark, kan bestille film hjem for kr. 35,00 pr. film.

Efter dette foredrag blev der holdt en pause.

Efter pausen blev der stillet spørgsmål til Anne-Margrethe Krogh-Thomsen.

Inden mødet sluttede tog formanden Jørgen Aasberg fra Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn ordet, og ønskede den nye forening held og lykke.

Formanden Randi Sundberg kunne herefter sige tak til alle for en vellykket aften.

F O R E N I N G S B L A D.

Udgivelse af blad kan vi ikke klare i starten, derfor har vi fået en aftale med Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn: Vi har fået lov til at skrive i deres blad, der så bliver sendt ud til vore medlemmer.

Vi vil her bringe en S T O R T A K til denne forening for velvillig støtte til vores projekt.

SÅ SKER DET.

Vi skal på besøg på lokalhistorisk arkiv
for ALSØNDERUP - TJÆREBY SOGNE

Arkivet er nok mest interessant for de
medlemmer der har aner i dette område.

Arkivet rummer en del slægtshistorisk
materiale, især fra områderne
Alsønderup - Tjæreby - Annisse.

LØRDAG DEN 3. APRIL 1993 KL. 14.00

LØRDAG DEN 17. APRIL 1993 KL. 14.00

MAX. ANTAL DELTAGER PR. GANG 15

Tilmelding på tlf. 48 79 80 15
senest den 29. marts 1993.

Randi Sundberg
Formand

K O M M E N D E M Ø D E R .

Onsdag den 17. marts 1993, kl. 19.00 - 21.00

EMNE: Navnekøb - navneændring.

Hvor og hvordan får man oplysninger
om vore aners købte navne?

Onsdag den 12. maj 1993, kl. 19.00 - 21.00

EMNE: Forsvaret.

Hvordan benytter vi arkiver?
Hvad kan vi finde?

Møderne vil blive holdt på

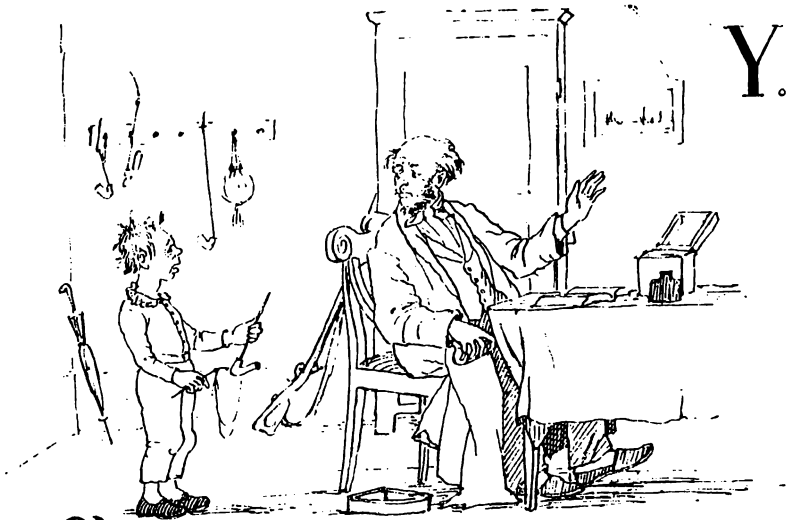
AMTSGYMNASIET I HILLERØD

CARLSBERGVEJ 15

Indholdsfortegnelse

Dagsorden til generalforsamling.....s.	3
Slægtshistorisk Centers åbningstider.....s.	3
Regnskab for året 1992 ved kasserer Lone Wredstrøm..s.	4
Den nye arkivlov.Ved Anton Blaabjerg.....s.	5
Slægtshistorisk weekendkursus 1992.Litteraturliste..s.	6
Litteraturliste. Ved Klaus Hauboe.....s.	10
Slesvigske folketællinger 2.del.Ved Erling Dujardin.s.	11
Efterlysning.Ved Peter Raes.....s.	19
Meddelelse fra redaktøren.....s.	20
Orientering fra Nordsjællands Slægtshistoriske Forening. Ved Randi Sundberg.....s.	21

Indhæftet midt i bladet findes program og tilmeldingslip til foreningens forårsudflugt lørdag den 22.maj 1993.

Peer Ynk er kommen slemt i knibe;
Han fnak en Ypsilantipibe.